

راهنمای معلم در ارزشیابی توصیفی

ویژه معلمان دوره ابتدایی

محتوای این کتاب بر اساس آخرین تغییرات کتاب‌های درسی دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ مورد بازنگری قرار گرفته است و جداول و اهداف و نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد کلیه برنامه‌های درسی (اول تا ششم) را شامل می‌شود.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب: راهنمای معلم در ارزشیابی توصیفی - ۵/۵۳

شورای برنامه‌ریزی و تألیف: علیرضاکیامنش، محمد حسنی، فاطمه رضائی، آمنه احمدی، طاهره رستگار، فیروزه فروزبخش، حسن طاهری،

زهراسادات یاسینی، طیبه حمزه بیگی، یداله رهبری نژاد، وحید عالمیان، مسعود وکیل، فریدون اکبری،

مینا نواب صفوی، آرزو خندان، افسانه سته، محمود متوسل آرائی، محمود امانی طهرانی، ناهید فلاحیان،

دوست محمد سمیعی، میترا دانشور، طیبه ارشاد، مینو آیت‌اللهی و سیدمحمد دلبری

گردآوری و تألیف: طیبه حمزه بیگی، آمنه احمدی، طاهره رستگار، حسن طاهری، فیروزه فروزبخش و زهراسادات یاسینی

آموزگاران همکار: اقدس حسینلو، معصومه صوفی‌لو، راضیه شریفی، فخری هاشمی، رقیه میرزاجانی، لیلا فلاح، فریده دادبیشه، مریم طلوعی،

زهرآگیتی نژاد، مریم فریبرز، صدیقه جامی‌زاده، اشرف‌السادات قوامی، پروین ملکی افوسی، پروین شمس، مهین‌دخت برازش،

آذر زاهدی، بتول دادجو، فاطمه زهرا گرامی مهربانی، سوسن سهرابی، لیلا شایانی، لغیا موق، زهرا قربانی قشلاق، روزیتاشریفی،

ویدا هستی‌بخش، نسرین مرحمتی خامنه، فریده هاشمی محمدی، سیدسهیلا حسینی، فاطمه کریمی، مهری خورشیدی، مریم‌بخشی پیش‌کناری،

زهرا عارفی، عطاخان کریمی، فریبا سرآهنگ، سیدمحسن میرمحمد میگونی، علی اسکندری، معصومه ابراهیمی، علی حاجی‌لو، حمداله

صدری، معصومه فروش، لیدا بروجردی، سیما بهنام، پریچهر یزدانی و اکرم‌السادات فاطمی

نمایندگان معاونت آموزش ابتدایی: مرتضی شکوهی، سهیلا حاج اسحاق، عباس خسروی، زهرا حصاربانی، نادر جهان‌آرای و فرهاد جلیلی

کارشناسان گروه‌های درسی: رضا نباتی، غلامعباس سرشورخراسانی، نسیم اصغری، صفدر محمدنیا، فاطمه صغری علیزاده، حسین قاسم‌پورمقدم،

عزت‌السادات حسینی، بتول فرنوش، سهیلا نیک‌نژاد، مجتبی مقصودی، سعید راصد، ناهید فلاحیان، عباس اردستانی،

ناهید بریری، سیداصغر جوادی، فریال آمار، منصور ملک‌عباسی، مریم شبک، معصومه نجفی، ویدا ممتحنی،

مژگان عقیقی، علی قنبری، سیدمحمد صموتی، احمدرضا دورانیش و مهدی اسمعیلی

ویراستاران: محمدکاظم بهنیا، مهناز کهنمویی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

مدیر امور فنی و چاپ: سیداحمد حسینی

طراح جلد: طاهره حسن‌زاده

صفحه‌آرا: راحله زادفتح‌الله

حروفچین: فاطمه باقری‌مهر

مصصح: پری ایلخانی‌زاده، فاطمه صغری ذوالفقاری

امور آماده‌سازی خبر: زینت بهشتی شیرازی

امور فنی رایانه‌ای: حمید ثابت کلاچاهی، بیمان حبیب‌پور

ناشر: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۲۶۶۰۸۸۳، کدپستی: ۱۵۸۴۷۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

چاپخانه: شرکت افست «سهامی عام» (www.Offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ چهارم ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

فهرست مطالب

دیباچه

مقدمه ۲

فصل اول: کلیات

ارزشیابی توصیفی چیست؟ ۴

ارزشیابی توصیفی در یک نگاه ۴

اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی ۵

اهداف ارزشیابی توصیفی ۶

ویژگی‌های ارزشیابی توصیفی ۶

نتایج مورد انتظار ارزشیابی توصیفی ۷

آسیب‌هایی که تحقق اهداف ارزشیابی توصیفی را تهدید می‌کند ۷

فصل دوم: تدریس و چگونگی ارزشیابی از پیشرفت تحصیلی

مقدمه ۱۰

ارتباط متقابل ارزشیابی توصیفی با عناصر برنامه درسی ۱۰

جمع‌آوری و ثبت اطلاعات ۱۱

رهنمودهایی برای ثبت اطلاعات ۲۰

نحوه جمع‌بندی، تفسیر و ارزش‌گذاری اطلاعات ۲۰

بازخورد ۲۰

نحوه اعلام نتیجه ارزشیابی ۲۳

اقدامات جبرانی، تکمیلی و اصلاحی ۲۳

فصل سوم: ارزشیابی توصیفی در عمل

۲۶	مقدمه
۲۷	بخش اول
۲۸	عناوین مواد درسی پایه اول جهت درج در کارنامه توصیفی
۳۰	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن
۳۲	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش تربیت بدنی
۳۶	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی
۴۹	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی
۵۲	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی
۵۶	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش هنر
۵۹	بخش دوم
۶۰	عناوین مواد درسی و موضوعات پایه دوم جهت درج در کارنامه توصیفی
۶۲	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن
۶۵	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هدیه‌های آسمان
۷۰	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تربیت بدنی
۷۵	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی
۸۶	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی
۸۹	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی
۹۲	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هنر
۹۵	بخش سوم
۹۶	عناوین مواد درسی و موضوعات پایه سوم جهت درج در کارنامه توصیفی
۹۸	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن
۱۰۱	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هدیه‌های آسمان
۱۰۶	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تربیت بدنی
۱۱۰	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی
۱۳۲	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی
۱۳۵	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی
۱۳۹	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هنر
۱۴۲	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس مطالعات اجتماعی
۱۴۹	بخش چهارم
۱۵۰	عناوین مواد درسی و موضوعات پایه چهارم جهت درج در کارنامه توصیفی
۱۵۲	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن
۱۵۴	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هدیه‌های آسمان
۱۵۹	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تربیت بدنی
۱۶۳	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی

- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی ۱۷۰
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی ۱۷۳
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هنر ۱۷۷
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تعلیمات اجتماعی ۱۸۰

بخش پنجم ۱۸۵

- عناوین مواد درسی و موضوعات پایه پنجم جهت درج در کارنامه توصیفی ۱۸۶
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن ۱۸۸
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هدیه‌های آسمان ۱۹۱
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تربیت بدنی ۱۹۶
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی ۲۰۰
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی ۲۱۵
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی ۲۱۸
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هنر ۲۲۲
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تعلیمات اجتماعی ۲۲۵

بخش ششم ۲۳۱

- عناوین مواد درسی و موضوعات پایه ششم جهت درج در کارنامه توصیفی ۲۳۲
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن ۲۳۵
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هدیه‌های آسمان ۲۳۷
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تربیت بدنی ۲۴۲
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی ۲۴۶
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی ۲۵۶
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی ۲۵۹
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هنر ۲۶۲
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس مطالعات اجتماعی ۲۶۵
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تفکر و پژوهش ۲۷۲
- اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس کار و فناوری ۲۷۷

اهداف و نشانه‌های تحقق مهارت‌ها و نگرش‌های مشترک برنامه‌های درسی پایه‌های اول، دوم، سوم، چهارم، پنجم و ششم ابتدایی ۲۸۷

کلید واژه‌ها ۲۸۹

منابع و مأخذ ۲۹۱